

II. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi

Türk Hukukunda Organ Ve Doku Naklinde Rıza

Özet

Gökhan Şahan*

Organ ve doku nakli, bir insanın görevlerini yerine getiremez hale gelen organ, doku ve hücrelerinin çıkarılarak yerine yenilerinin yerleştirilmesini ifade eden tıbbi bir müdahaledir. Organ ve doku nakline çoğunlukla tedavisi mümkün olmayan hastalıklarda başvurulmaktadır. Organ ve doku naklinin, alıcı konumundaki hastaların hayatını kurtarması ve sağlığına kavuşmasını sağlaması yanı sıra, aynı ölçüde tehlike oluşturduğu gerçeğini de karşımıza çıkarmaktadır. Canlı vericiden alınması halinde ise, vericinin hayatı ve sağlığı için önemli riskler taşımaktadır. Bu sebeple organ ve doku naklinin hangi şartlarda gerçekleştirileceği önemli bir meseledir.

Organ ve doku naklinin şartları canlı vericiden nakil ve ölü vericiden nakil şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Organ ve doku naklinin diğer unsurların yanında rıza alınması da önemli bir şarttır. Canlı vericiden organ ve doku naklinde hem vericinin hem de alıcının rızası alınması gerekmektedir. Ölü vericiden organ ve doku nakli yapılabilmesi için, ya kişi ölmeden önce olumlu beyanda bulunmuş olmalı yada yakınlarının buna rıza göstermesi gerekmektedir. Özellikle ölü vericiden nakil gerçekleştirirken, kişinin ölmeden önce beyanda bulunmuş olmasına rağmen yakınlarının yine de rızasının alınıp alınmayacağı önemli bir meseledir. Yakınlardan alınacak rızada, bu rızanın hangi yakınlardan alınacağı da ayrıca üzerinde durulacak bir konudur.

Çalışmamızda, doku ve organ naklinde alınacak rızanın kapsamı, şekli, çeşitleri ve geçerliliği üzerinde durulmuştur. Özellikle “aydınlatılmış rıza”nın kapsamı incelenmiştir. Doku ve organ naklinde rıza canlı vericiden ve ölü vericiden alınacak organ naklinde rıza çerçevesinde iki başlık halinde incelenmiştir.

* Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi (Yrd. Doç. Dr.)

Adres: Yenidoğan Mah. Ahmet El Biruni Cad. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi 38280 Talas / KAYSERİ